

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Beretning

om

Nexø Haandværker- og Industri- forenings Realskole

ved

N. P. Jensen,
Skolens Forstander.

RØNNE.

M. M. Smidts Bogtrykkeri.

1890.

Beretning

om

Nexø Haandværker- og Industri- forenings Realskole

ved

N. P. Jensen,
Skolens Forstander.

RØNNE.

M. M. Smidts Bogtrykkeri.

1890.

I. Skolens Historie og dens Bestyrelsesforhold.

Efterat der i en Række af Aar i Nexø var søgt opretholdt en privat Skoleundervisning, der dog ikke rigtig vilde trives, enedes de Mænd, der da stode i Spidsen for den private Skole med Bestyrelsen for „Nexø Haandværker- og Industriforening“ om, at denne Forening skulde overtage Realskolen. Samtidig vilde den oprette en højere Pigeskole.

Foreningen havde i sin med betydeligt Statstilskud (8000 Kr.) rejste Bygning „Teknisk Skole“ fortrinlige Lokaler. Haandværkerforeningens Bestyrelse og de Mænd, der stode i Spidsen for den private Skoleundervisning, udarbejdede i Forening en Plan for disse Skoler (særlig Realskolen), hvorefter de, efter Bestemmelsen, traadte i Virksomhed i Efteraaret 1885 med cand. jur. Lærer Petersen som Forstander og Enelærer ved Realskolen og Frk. N. Ingerslev som Lærerinde ved Pigeskolen. I Aarets Løb udvidedes Realskolen med en Klasse, og Lærer H. Kofoed ansattes ved Skolen som Andenlærer. Den 1ste September 1886 afskedigedes Forstander Petersen, og den nuværende Forstander overtog Skolens Ledelse. Samtidig blev det nødvendigt at oprette en ny Klasse, og Lærer O. Mandrup-Poulsen ansattes som Tredjelærer ved Skolen.

Ved det næste Skoleaars Begyndelse (1887—88) gjorde den stærke Tilgang af ny Elever til Realskolen Oprettelsen af en ny Klasse nødvendig; samtidig opbevarede Haandværker- og Industriforeningens Bestyrelse

Pigeskolen men gav Piger Adgang til Realskolen. Det har vist sig, at denne Forandring kun har været heldig for Skolen. Tilgangen af Piger har været jævnt stigende, og der har, uagtet Drengene og Piger i alle Aldre (fra 8 til 15 Aar) pludselig kom til at nyde Fællesundervisning, ingen Ulæmper været sporet, men Resultatet har været det bedste. Det første Hold Piger skal dimitteres ad Aare.

Ved Begyndelsen af indeværende Skoleaar blev atter en ny Klasse oprettet, saa Eleverne undervises nu i 5 Klasser, og Frøken B. Rasmussen, der dimitteredes fra Skolen 1889, blev ansat som Timelærerinde.

Efter forudgaaende Undersøgelse af Professor, Undervisningsinspektør Müller og Professor Dr. Jul. Petersen i Foraaret 1888 fik Skolen Tilladelse til at afholde Realafgangsexamen for et Tidsrum af 3 Aar.

Det første Hold (5) dimitteredes i Sommeren 1888; det andet Hold (10) i Sommeren 1889. Resultatet findes nedenfor.

Medens de Rammer, som den ovenomtalte Plan havde sat for Undervisningen, snart i flere Retninger bleve for snevre for den sig hurtig udvidende Skole (den forudsatte 3 Klasser; ikke Fællesundervisning) danner denne Plan fremdeles Grundlaget for Skolens Bestyrelsesforhold.

I Spidsen for Skolen staar en Realskolebestyrelse, bestaaende af 5 Medlemmer, hvoraf 2 vælges af Børnenes Forældre (skiftevis 1 hvert Nytaar), 2 af Haandværkerforeningens Bestyrelse udaf dennes Medlemmer, medens Sognepræsten er fast Medlem. Haandværkerforeningens Bestyrelse vælger de to Medlemmer hvert Aar i det første Bestyrelsesmøde efter den ordinære Generalforsamling i Oktober.

Realskolebestyrelsen modtager Ansøgninger om ledige Lærerpladser, gjør Indstilling til Haandværker-

og Industriforeningens Bestyrelse i Spørgsmaal vedrørende økonomiske Anliggender m. m.

Det økonomiske ligger nemlig under Haandværker- og Industriforeningens Bestyrelse, der bestaar af 9 af Generalforsamlingen (samtlige Foreningsmedlemmer) valgte Mænd; de vælges for 2 Aar ad Gangen. Denne Bestyrelse hæver Skolepengene og Tilskudene til Skolen, fastsætter Lærernes Løn, Skolens Lejeafgift af Lokaler, Brændselsudgift og øvrige Udgifter. Herved og ved den afgjørende Indflydelse, denne Bestyrelse har paa Valget og Afskedigelsen af Lærerne, bliver det den, der faar Hovedindflydelsen paa Skolens Forhold. Lærerne kaldes og afskediges nemlig paa den Maade, at Haandværker- og Industriforeningens Skoleudvalg, et Udvalg paa 3 Mænd af Bestyrelsen, hvoraf ingen i Forvejen maa have Sæde i Realskolebestyrelsen, og hvis Hver ellers udelukkende er at føre Tilsyn med Foreningens tekniske Aftenskole, træder sammen med Realskolebestyrelsen og træffer Afgjørelsen i Forening med denne. Lærerne og Forstanderen kunne afskediges med et halvt Aars Varsel.

Formand for Bestyrelsen er for Tiden Hr. Læge Gerner; Medlemmer ere de Herrer Provst A. Jensen, Konsul Munch, Stenhuggerformand P. Olsen og Kjøbmand Chr. Skovgaard.

II. De ved Skolen afholdte Examinær.

(I 1887 underkastede tre af Skolens Elever, Julius Jespersen, Karl Lyster og Henning Jensen, sig Afgangsprøven ved Universitetet; de bestode alle.)

1. Examen 1888.

Den skriftlige Examen afholdtes den 11te, 12te og

Dimittend. Navne	Født	Optaget		Mundtl. Dansk	Skriftl. Dansk	
		Dato	i Kl.			
Julius P. Hansen	3/770	1/586	II	g÷	mg÷	g-
P. Jakob M. Hansen	7/1268	1/986	III	mg+	mg+	ug
Hans A. Harild	8/369	1/986	III	mg+	mg	mg
J. Andreas Jørgensen	12/969	1/986	III	mg	mg+	
M. Kristian Olsen	15/461	1/986	III	mg	mg÷	mg

Gjennemsnitlig

Dimittend. Navne	Forældre eller Værger	Født	Optaget		Mundtl. Dansk	Skriftl.
			Dato	i Kl.		
1. Jens M. Dam	Skibsf. D. Nexø	16/473	1/1185	II	mg÷	mg
2. Hansenius A. Hald	Gaardej. H. Aaker	11/1171	1/687	III	mg+	mg
3. Henning T. Hansen	Fotograf H. Nexø	1/273	1/1185	II	mg	m
4. H. Kristian Hansen	Avlsbr. H. Nexø	13/973	1/887	III	mg÷	g-
5. H. Viggo Hansen	Enkefru H. Nexø	20/173	1/1185	II	mg÷	mg
6. J. Kristian Jørgensen	Enkefru J. Nexø	25/273	1/1185	II	mg	m
7. P. Mathias Nielsen	Gaardej. N. Pedersker	26/173	1/887	III	mg+	mg
8. J. Broder T. Schørring	Fuldm. S. Nexø	2/872	1/1185	II	g	g-
9. Hans M. Strand	Jernstøb. S. Nexø	28/173	1/1185	II	mg÷	g-
1) Boldine B. Rasmussen	Skomager R. Aarsdale				mg÷	mg

Gjennemsnitligt Pointsantal 101. Til at bestaa kræves 45

1) Underkastede sig Prøven ved Universitetet, da det ikke kunde tilstedes h

1888.

Tysk	Fransk	Historie	Geografi	Naturh.	Naturl.	Arithm.	Geometri	Regning	Orden	Points
g ÷		g	g	mg +	mg +	ug ÷	mg	mg ÷	mg	83 ² / ₃
ug	ug	ug	ug	ug ÷	ug ÷	ug	g +	ug	mg ÷	120
ug ÷	g ÷	mg +	mg ÷	mg +	mg ÷	ug	ug	mg	ug ÷	109 ¹ / ₃
mg		mg	g	g ÷	mg +	ug ÷	mg +	mg	ug	98 ² / ₃
g ÷		g +	g ÷	mg	mg	g ÷	g +	tg	mg +	84

antsantal c. 100.

1889.

Engelsk	Tysk	Fransk	Historie	Geografi	Naturhist.	Naturl.	Geometri	Regning	Arithm.	Orden	Points
+	mg		g ÷	g +	g	ug ÷	g	g	tg	mg	83 ² / ₃
g +	g +		mg ÷	mg	g	ug ÷	ug ÷	ug	mg +	ug	104 ² / ₃
g ÷	ug ÷	mg +	ug	ug ÷	ug	ug	ug	mg ÷	mg +	mg +	119
g	g		ug ÷	ug ÷	ug ÷	ug	ug	ug	ug ÷	mg +	101
g ÷	g		mg +	g +	g	ug ÷	ug ÷	mdl.	mg ÷	mg ÷	84 ² / ₃
g +	g +		mg +	g +	mg ÷	ug	ug	ug	ug ÷	mg +	106 ² / ₃
ug +	mg ÷		ug	mg	mg	ug	ug ÷	ug ÷	ug	ug ÷	111 ¹ / ₃
mg	mg ÷		mg	mg +	mg	ug ÷	g +	mg ÷	ug	mg	97 ² / ₃
g	g		ug ÷	mg +	mg +	ug ÷	ug	g	ug ÷	mg ÷	94 ² / ₃
mg	ug		ug ÷	mg	mg +	mg ÷	ug	mg	mg +	mg +	107 ¹ / ₃

is, til at bestaa med Udmærkelse 112²/₃ (med 3 Sprog 120).

at gaa op ved Skolen, eftersom hun kun havde søgt den et Aar.

13de Juni og den mundtlige den 27de og 28de Juni samt 5te, 9de, 11te og 12te Juli i Overværelse af Hr. Rektor Fr. Dahl som Examenskommissær og af følgende Censorer udenfor Skolens Lærerpersonele: Adjunkt Grønlund, Kjøbenhavn, Oberstløjtnant Bærentzen, Kjøbenhavn, og Provst A. Jensen, Bodilsker. Udfaldet sees paa foregaaende Side.

2. Examen 1889.

Den skriftlige Examen afholdtes den 13de, 14de og 15de Juni. Den mundtlige den 2den, 5te, 6te og 11te Juli under Overværelse af Hr. Rektor F. Dahl, Slagelse, som Examenskommissær og de Herrer Adjunkt Grønlund, Kjøbenhavn, Oberstløjtnant Bærentzen, Kjøbenhavn samt Byfoged Petersen, Nexø, som Censorer. Udfaldet sees paa foregaaende Side.

3. Examensopgaverne 1889.

Dansk Stil.

Beskrivelse af en eller anden dansk Egn.

Engelsk Version.

In the first year of its existence the Eddystone lighthouse was the scene of a dark tragedy. It was then kept by two men who relieved¹⁾ each other to keep watch and put up fresh candles. One day a signal of distress was seen flying from the tower. The system of signalling was not greatly developed at that time, and besides the sea was so bad that boats could not approach near enough to speak to the keepers of the lighthouse. What was going on inside? The most alarming conjectures²⁾ ran along the coast, but yet at nightfall the light still burned. The two keepers had mothers; they were married, and great was the anxiety of the poor women. At last, though the weather was still alarming, sailors were able to land on the reef with some difficulty. A revolting³⁾ smell filled the whole tower, and at once announced the presence of a corpse. Only one man was alive, and what that man had suffered could be guessed from his paleness, his gloomy silence, and his thin

and feeble limbs. His comrade had been dead for nearly a month: his first idea had been to cast the body into the sea. When about to do so, he was restrained⁴⁾ by a frightful reflection that crossed his brain. Would he not be accused of being an assassin? Would not the human law cry in his ears, „Cain, what hast thou done with thy brother?“ What witnesses could he call to his justification? Accordingly he made a clumsy coffin⁵⁾ in which he laid his comrade, and with sublime⁶⁾ courage undertook to watch the light alone. But the supernatural efforts and the constant presence of death completely broke him down, and the men who first came to rescue him fancied, that they saw a corpse guarded by a ghost.

1) to relieve, at afløse. 2) conjecture, Gisning. 3) revolting, afskyelig. 4) to restrain, at holde tilbage. 5) coffin, Ligkiste. 6) sublime, ophøjet.

Arithmetik.

1. A udsætter 9000 Kr. til 2 p. Ct. halvaarlig; efter 4 Aars Forløb anbringer han $\frac{5}{9}$ af det, som Kapitalen er voxet til, til $2\frac{1}{2}$ p. Ct. halvaarlig, medens Resten bliver staaende til 2 p. Ct. halvaarlig. Hvor meget vil A kunne hæve efter 8 Aars Forløb? Der forudsættes stadig Rente og Rentes Rente.

2. Find x af Ligningen

$$\sqrt{x-a^2} + \sqrt{x-b^2} = a-b,$$

specielt antages $a = b$.

3. Hvorledes bestemmes de to cifrede Tal, der have den Egenskab, at Forskjellen mellem Tallet og det Tal, der faas ved Ombytning af Cifrene, er et Tal med eet Ciffer? (dog ikke Nul).

Regning.

1. 1080 Tdr. Hvede ere kjøbte for 11,21 Kr. pr. Td. og sælges efter Vægt. 1 Td. vejede ved Kjøbet 215 Pd., der ved at ligge svandt $1\frac{2}{3}$ p. Ct. Ved Salget vindes $8\frac{1}{3}$ p. Ct. paa Indkjøbsprisen. Find Salgsprisen for 100 Pd.

Hvis der var indkjøbt det dobbelte Antal Tdr., medens de øvrige Forhold vare som oven for, hvilken blev da Salgsprisen?

2. En cylinderformet Beholder, hvis Grundflades Radius r er 9,7538 Fod, er fyldt til en Højde $h = 3,4769$ Fod med Saltvand, hvis Vægtfylde er 1,1407, og som indeholder 7 p. Ct. Salt; hvor mange Pd. Salt er der i Opløsningen? Hvor mange

p. Ct. Salt vil der blive, hvis der afdampes 55107,3 Pd. Vand? Cylindrens Kubikindhold er $\pi r^2 h$; $\pi = 3,1416$. 1 Kubikfod Vand vejer 61,987 Pd. (Logarithmer anvendes).

Geometri.

1. I en retvinklet Trekant er Hypotenusen 2a og den ene Vinkel 30° . 3 Cirkler have deres Centrer i de tre Vinkelspidser, og enhver af dem rører de to andre udvendig. Beregn Radierne og beregn det Areal, der ligger mellem de tre Cirkler.

2. En Trekant skal konstrueres; man kjender den ene Sides tilsvarende Højde og Median og véd, at denne Side er dobbelt saa stor som en af de andre Sider.

III. Fag- og Timefordeling i Skoleaaret 1889—90.

Fag	I	II	III	IV	V	Ialt
Religion	2	2	1			5
Dansk	8	6	4 (3)	4 (5)	4 (3)	27(24)
Engelsk	2	2	3	2 (3)	3	12(13)
Tysk	2	2	3	2	3	12
Fransk		(2)	(2)	2	(3)	(9)
Historie	2	2	3	4	4	15
Geografi	2	2	2	2	2	10
Regning	6 (5)	4	3 (2)	2	3 (2)	18(15)
Mathematik		3	4	4	5	16
Naturhistorie	2	3	3	3	3	14
Naturlære			2	2	2	6
Frihaandstegning ...	1	2 (1)	1	1		5(4)
Geometrisk Tegning					1	1
Skrivning	3 (2)	2 (1)	1			6(4)
Sang	1	1	1	1		4
Gymnastik	4	4	4	4	4	16
Haandarb. (Pigerne)	2	2	2	3		5
Ialt	35	35	35	35	34	

- Forstander N. P. Jensen*: Dansk, Engelsk og Historie i IV og V, Mathematik og Geom. Tegning i V, Naturlære III, IV og V, Historie i II; ialt 35 Timer.
- Lærer O. Mandrup-Poulsen*: Geografi, Tegning og Gymnastik i hele Skolen, Naturhistorie i V, Botanik i II, III og IV, Dansk i II; ialt 35 Timer.
- Lærer J. P. Jensen*: Regning og Skrivning i hele Skolen, Mathematik i II og III, Dansk i III, Historie i I; ialt 35 Timer.
- Frøken N. Ingerslev*: Tysk i III, IV og V, Fransk i hele Skolen, Religion i II og III, Zoologi i I, II, III og IV, Gymnastik med Pigerne, ialt 36 Timer.
- Frøken B. Rasmussen*: Tysk i I og II, Engelsk i I, II og III, Bibelhistorie og Dansk i I, Mathematik i IV; ialt 27 Timer.
- Frøken H. Kaiser*: Haandarbejde med Pigerne; ialt 5 Timer.
- Hjulmager A. Kofoed*: Sang i hele Skolen; ialt 4 Timer.

IV. Gjennemgaaede Pensa i hvert Fag.

I Klasse.

- Religion. Det gamle Testamentes Bibellist. (Assels).
Nogle Salmer.
- Historie. Danmark i Oldtiden og Middelalderen.
- Zoologi. Pattedyrene, mest gj. Fortælling (Lütken).
- Geografi. Evropas naturlige Geografi. Der lægges særlig Vægt paa, at Eleven kan orientere sig paa Kortet.

Engelsk. Listov: Ledetraad I, Stk. 1—70.

Tysk. Kaper: Læsebog for Begyndere.

Dansk. Matzen II.

Tegning. Hefte Nr. 2; enkelte Nr. 3.

II Klasse.

Religion. De ti Bud (Balslev). Den gamle Pagt (Assels). Nogle Salmer.

Historie. Nordens Historie til Reformationen (Bloch).

Zoologi. Fiske, Insekter, Edderkopper og Krebs (Lütken).

Botanik. Plantens Form; Eleverne have lært at beskrive og bestemme Planter.

Geografi. Afrika, Amerika og Avstralien med særligt Hensyn til Folk, Dyr og Planteverden. Alm. Betragtninger (Erslev II).

Engelsk. Listov: Ledetraad II fra Stk. 80 og ud. Samme: Læsestykker og Stiløvelser 1ste Afd. 1—16 Sider.

Tysk. 1ste Hold: Kaper: Læsebog for Mellemlklasser Side 1—48. 2det Hold: Samme: Læsebog for Begyndere Side 60—88. Samme: Stiløvelser for Begyndere: Substantivernes Declination.

Fransk. 1ste Hold: Ploetz: Syllabaire francais Stk. 1—56. 2det Hold: Samme: Stk. 50—100. Jung: Læsebog for Begyndere Side 1—20.

Dansk. Matzen II. Sproglæren indøvet væsentlig efter Analyse (Andersen). Stil: Diktat og Gjenfortælling paa Skolen.

Mathematik. De fire Regningsarter.

Tegning. Hefterne 2—5 ere benyttede, samt. med fri Fortegninger.

III Klasse.

Religion. Joh. Evang., Bjærgprædiken med særligt Hensyn til Bønnen (Balslev). Nogle Salmer.

- Historie. Verdenshist. fra Reformationen til 1660.
 Nordens Hist. fra Unionen til 1800 (Bloch).
- Zoologi. Fiske og Leddyr (Lütken).
- Botanik. Som II Kl. Desuden gjnng. de fleste Plantefam.
- Geografi. Som II Kl. Tillige den matematiske og fysiske Geografi (Erslev).
- Naturlære. Den mekaniske Fysik, Lys, Magnetisme og Gnidningselektricitet (Lorenz).
- Engelsk. Listov: Udvalg af engelske Forfattere 1ste Hefte Side 1—80.
- Tysk. Kaper: Læsebog for Melleml., 1ste Hold Side 1—26, 100—130; 2det Hold 115—175. Kaper: Stiløvelse for Beg. Nr. 75—97. Kaper: Sproglære (Formlæren).
- Fransk. 1ste Hold: de danske Stkr. i Syllabaire fr. fra Side 78 og ud. 2det Hold: Jung: Stiløvelser 1—23. 1ste og 2det Hold: Jung: Læsebog Side 26—66. Münster: Sproglære: Verber og Substantiver.
- Dansk. Læsning efter Flor. Bojsen: Sproglære. Stil: Diktat og Gjenfortælling paa Skolen.
- Mathematik. Jul. Petersen: Arithmetik I. Samme: Geometri til den pythag. Sætn.
- Tegning. Hefte 3, 4 og 5; frie Fortegninger, særlig Dyr.

IV Klasse.

- Historie. Reformationstiden og de sidste 100 Aar.
 Nordens Historie til Reformationen (Bloch).
- Zoologi. Leddyr og Bløddyr (Lütken), Mennesket (Sundhedslære).
- Botanik. Som III; desuden Plantens Sammensætning og Liv.
- Geografi. Amerika, Avstralien og Mellemeuropa, alm. Betragtninger, den mathem. og fysiske Del (Erslev).
- Naturlære. Lys, Magnetisme og Elektricitet (Lorenz).
- Engelsk. Dickens: A Christmas Carol. Rosing: Formlæren.

- Tysk. Wichert: Drei Weihnachten, Riehl: die vierzehn Nothelfer, Schiller: Balladen, Kaper: Syntax.
- Fransk. 1ste Hold: Jung I, Side 21—78, 2det Hold: Jung II, 96—165. Münster: Formlære; Jung: Stiløvelser (de uregelm. Verber).
- Dansk. Bojsen: Dansk Sproglære; Læsning og Analyse efter Flors Haandbog; særlig gennemgaaet Hejberg og Pal. Müller. 1 Stil hver 2den Uge.
- Mathematik. Jul. Petersen: Geometri til π 's Beregning. Samme: Arithmetik I.
- Tegning. Særlig efter frie Fortegninger; enkelte efter Gibs.

V Klasse.

I Historie, Mathematik, Naturlære, Geografi og Naturhistorie er lært eller repeteret det hele Pensum.

Af Sprogene opgives:

- Dansk. Oehlenschläger: Aladdin, Hakon Jarl. Holberg: Erasmus Montanus, Jeppe paa Bjærget. Ewald: Brudstykker af Fiskerne, lyriske Digte. Wessel: Kjærlighed uden Strømper, komiske Fortællinger. Baggesen: Kallundborgs Krønike. Hejberg: Alferne. Hertz: Svend Dyrings Hus. Hostrup: Mester og Lærling. Poul Møller: En Students Eventyr. Vinter: Henrik og Else, Jakob og Lone. Blicher: Himmelbjerget, Brudstykker af „E. Bindstouw“. Pal. Müller: Luftskipperen og Atheisten. Ingemann: Valdemar den store og hans Mænd (I). Grundtvig: Paaskeliljen. 1 Stil hver anden Uge.
- Engelsk. Charles Dickens: A Cristmas Carol. Brudst. af W. Scott: Ivanhoe. Boysen: Engelske Digte (S. 25—50). Rosing: Formlære. 1 Version hver Uge.
- Tysk. Kaper: 5 tyske Noveller 1—160. Schiller: Wallensteins Lager og Piccolomini. Kaper: Sprogl.
- Fransk. Jung: Læsebog II S. 44—165 (kursorisk 165—175, 195—205). Münster: Sproglære.

I Regning er i de nederste Klasser benyttet Chr. Hansens Bøger; i de øverste Berthelsens. Skrivning er øvet efter Lærerens Forskrift; der lægges ikke særlig Vægt paa Skjønsskrift, men paa Erhvervelsen af en tydelig og sikker Haandskrift. I Sang er benyttet Holms og Toftes Bøger. V Klasse har ingen Sangøvelse haft, da de fleste Stemmer der ere i Overgang.

V. Eleverne, deres Forældre eller Værger.

5te Klasse.

1. Johannes Bergstedt, Lærer B., Bodilsker.
2. Peter Johnson, Proprietair J., Kannikegaard,
Bodilsker.
3. Johannes Jørgensen, Lærer J., Ibsker.
4. Gerhard Draskau, Plejesøn af Frimenighedspr.
Sulger, Aakirkeby.
5. Vilhelm Draskau, Broder til foregaaende.
6. Carl Brandt, Skibstømrer B., Nexø.
7. Andreas Jakobsen, Husmand J., Pedersker.
8. Peter Nielsen, Husmand N., Ibsker.
9. Kristian Riis, Smed R., Poulsker.
10. Holger Schørring, Fuldm. S., Nexø.

4de Klasse.

1. Andreas Nielsen, Husmand N., Ibsker.
2. Michael Dam, Dampskibsexp. D., Nexø.
3. Oluf Kofoed, Hjulm. Chr. K., Nexø.
4. Johan Jørgensen, Enkefru J., Nexø.
5. Ludvig Dam, Skibskapt. J. D., Nexø.
6. Charlotte Sonne, Skibskapt. S., Nexø.
7. Hansine Lyster, Løjtnant L., Nexø.
8. Kirstine Rønne, Skibskapt. R., Nexø.

9. Dagmar Larsen, Enkefru L., Nexø.
10. Mathea Erthmann, Kjøbmand E., Nexø.
11. Amalie Davidsen, Dampskibskapt. D., Nexø.

3die Klasse.

1. Kirstine Johnson, Søster til 2 i 5 Kl.
2. Edith Johnson, Søster til 2 i 5.
3. Mathea Davidsen, Søster til 11 i 4.
4. Katrine Hansen, Møller Otto H., Frd. Stenbr.
Nexø.
5. Hermann Møller, Savmøller M., Aakirkeby.
6. Marius Hansen, Avlsbr. H., Nexø.
7. Aage Bergstedt, Br. til 1 i 5.
8. Peter Chr. Dam, Br. til 2 i 4.
9. Peter Marcher Dam, Skibskapt. H. D., Nexø.
10. Rasmus Munch, Gaardejer M., Bodilsker.
11. Andreas Jensen, Skomager J, Poulsker.
12. Charles Jespersen, Lærer J., Nexø.
13. Peter Glistrup, Skomager Andersen, Nexø.
14. Edvard Heuchendorf, Apothek. H., Nexø.
15. Kristian Petersen, Præst P., Øster Marie.
16. Knud Jørgensen, Kjøbmand J., Nexø.
17. Andreas Harild, Enkefru H., Nexø.
18. Johannes Dam, Br. til 5 i 4.
19. Johannes Hagemann, Enkefru H., Nexø.
20. Aage Schørring, Br. til 10 i 5.
21. Kristian Hansen, Snedker H., Nexø.
22. Theodor Skovgaard, Kjøbmand S., Nexø.
23. Johannes Kofoed, Hjulm. A. K., Nexø.

2den Klasse.

1. Valborg J. Jensen, Forstander J., Nexø.
2. Bodil Jensen, Søster til foreg.
3. Jenny Støckel, Kæmner Marcher, Nexø.
4. Edith Jespersen, Søster til 12 i 3.
5. Mathea Davidsen, Søster til 11 i 4.
6. Anna Schørring, Søster til 10 i 5.

7. Johanne Kofoed, Søster til 3 i 4.
8. Margrete Hansen, Enkefru H., Nexø.
9. Petra Marie Jensen, Inspektør J., Nexø.
10. Sofus Marcker, Gaardejer M., Poulsker.
11. Hans Heuchendorf, Apoth. H., Nexø.
12. Theodor Dahl, Skibskapt. D., Nexø.
13. Hans Rønne, Skibskapt. R., Nexø.
14. Hans Holm, Kjøbmand H., Nexø.
15. Emil Jørgensen, Br. til 4 i 4.
16. Bent Kjøller, fhv. Gaardejer K., Bodilsker.
17. Georg Kjøller, Enke K., Bodilsker.
18. Kristian Jensen, Fisker J., Nexø.
19. Kristian Vest, Bager V., Nexø.
20. Alfred Jensen, Br. til 1 og 2.
21. Knud Hansen, Br. til 4 i 3.
22. Jens Mouritsen, Enkefru M., Nexø.
23. Aage Jensen, Politibetjent J., Nexø.

1ste Klasse.

1. Dorothea Gerner, Læge G., Nexø.
2. Marie Gerner, Søster til foreg.
3. Sofie Gornitzka, Bogtrykker G., Nexø.
4. Otto Gornitzka, Br. til foreg.
5. Hans Peter Skovgaard, Br. til 22 i 3.
6. Viggo Skovgaard, Br. til foreg.
7. Thyra Skovgaard, Søster til foreg.
8. Aage Hansen, Br. til 4 i 3.
9. Ellen Hansen, Søster til foreg.
10. Konrad Sonne, Br. til 6 i 4.
11. Marie Sonne, Søster til foreg.
12. Marie Schørring, Søster til 10 i 5.
13. Ingeborg Schørring, Søster til foreg.
14. Maren Kjøller, Gaardejer K., Langedeby.
15. Ebba Heuchendorf, Søster til 2 i 2.
16. Freja Erthmann, Søster til 10 i 4.
17. Julius Staberg, Maskinmester S., Nexø.

18. Mathias Thuesen, Skibskapt. Th., Nexø.
19. Bentsenius Myhre, Skomager M., Nexø.
20. Thorkil Rømer, Gaardejer, Kapt. R.

VI. Skolens Samlinger.

A. Bogsamling.

- 1—15. H. C. Andersen: Samlede Skrifter.
16. Arensen: Adam Oehlenschläger.
- 17—21. Bache: Nordens Historie.
22. V. Bergsøe: Fortællinger.
23. Barfod: Billeder af Nordens Historie.
24. Bj. Bjørnson: Magnhild.
25.   "   En Fallit.
26. P. B. Blicher: Fortællinger.
- 27—30. St. St. Blicher: Noveller.
31. Budde: Fortællinger.
- 32—35. Charton: Rejser.
36. Camilla Collett: Fra de stummes Lejr.
37. P. la Cour: Historisk Mathematik.
38. Beatus Dodt: Fortællinger.
39. Holger Drachmann: Sange ved Havet.
40.   "   Derovre fra Grænsen.
41.   "   Paa Sømands Tro og Love.
42.   "   Poul og Virginia.
43.   "   Digte.
44. Carit Etlar: Gjøngehøvdingen.
45. Franzos: Fra Halvasien.
46. Freytag: Ingo.
47. N. F. S. Grundtvig: Mands Minde.
48. Hammerich: Danm. i Valdem. Tid.
- 49—56. J. C. Hauch: Romaner.
- 57—68. J. L. Hejberg: Poetiske Skrifter.
- 69—80. J. L. Hejberg: Prosaiske Skrifter.
- 81—98. H. Hertz: Dramatiske Værker.
- 99—101. C. Hostrup: Komedier.
- 102—107. B. S. Ingemann: Historiske Romaner.
108.   "   Erik Menveds Barndom.
109. A. D. Jørgensen: Joh. Ewald.

110. **Thomas Lange**: Romantiske Skildringer.
111. **Toepfer**: Genfer Noveller.
112. **Thomas Lange**: Nyt Liv.
113. **V. Topsøe**: Nutidsbilleder.
114. **Troels Lund**: Mogens Hejnesøn.
- 115--18. **Pal.-Müller**: Samlede Skrifter.
- 119--20. **Poul Møller**: Efterladte Skrifter.
- 120--21. **Overskov**: Komedier.
122. **E. de Pressensé**: Gertrude-Sabine.
123. **Reuter**: Fortællinger.
124. **George Sand**: Hittebarnet.
125. **Rudolf Schmidt**: Fortællinger og Skitser.
126. **Saxo**: Danmarks Krønike.
127. **Skovgaard**: Bornholms Saga.
128. **Tolderlund**: Hjemmefra.
129. **Vedøl**: Bornholmske Oldtidsminder.
130. Fra alle Lande.
131. Foxexpeditionen.
132. Familien Gorm.
133. Et Handelshus.
134. Breve fra danske Krigsmænd.
135. **N. M. Petersen**: Nordisk Mythologi.
136. **Flammarion**: Beboede Verdener.
137. **Homér**: Odyssee (Vilsters Oversættelse).

B. Naturhistorisk Samling.

a. Pattedyr.

Skelet af en Kat og en Bavian.

Hoved af 1 Faar, Hest, Pindvin, Egern, Rotte, Pungrotte,
Vildsvin (fossilt), Delfin, Kæbe af Delfin, Bjørn, Hund,
Grævling.

1 Cranium hominis.

1 Skelet af en Delfin.

1 Egern, udstoppet.

b. Fugle.

Skelet af en Vandhøne.

Hoved af en Raage.

Udstoppede Fugle:

1. Rovfugle: Havørn, laadenbenet Musvaage, alm. Musvaage,
Sneugle, Spurvehøg, Taarnfalk.
2. Spurvefugle: alm. Tornskade (Han og Hun), stor Tornskade,
Solsort, 4 Drosler, Bomlærke, Stillids, Snefinke, Graa-

irisk, Natravn, Spætmejsc, Træløber, Skovskade (2 Expl.), Nøddekrige (2 Expl.) Stær, Stærpiber, Vandstær, Gjørdesmutte, Bogfinke.

3. Klatrefugle: Gjøg, Flagspætte (2 Expl.)
4. Høns: Agerhøne (Han og Hun).
5. Vadefugle: Skovsneppe (2 Expl.), Spove (2 Expl.), sort Stork, Hejre, Vandrix, Vandhøne, Tranc.
6. Svømmefugle: Krikand (2 Expl.), Gravand, Maage (2 Expl.), Teist (2 Expl.), Lom, Lappedykker (stor).

c. Koldblodige Hvirveldyr.

Skelet af Firben, Frø og Aborre.

Hugorm (Gave fra Lærer Bergstedt).

Grubeslange (Gave fra Kaptain P. Sonne).

Alm. Snog (Gave fra forhenv. Elev Julius Hansen).

Vestindisk Snog.

Snogham (Gave fra Elev Jens Mauritsen).

Pisqueslange (Gave fra Kaptain P. Sonne).

Koralslange (Gave fra Samme).

2 andre Slanger (Gave fra Samme).

Firben (brunt) (Gave fra Elev Kr. Jørgensen).

Staalorm (2 Expl.)

Vestindisk Firben.

Leguan, udstoppet (Gave fra Kaptain P. Sonne).

Salamander (stor og lille).

24 Glas med Fiske fra Amerika i Spiritus.

1 Flyvefisk (i Spiritus).

1 Flyveulk (Gave fra Kaptain P. Sonne).

1 Pindsvinefisk (Gave fra Samme).

1 Kuffertfisk

1 Sugefisk

1 „Grønfisk“

1 Blaaahaj (Unge)

1 Savblad af Savrokken.

} Gaver fra Samme.

d. Lavere Dyr.

1 Kasse med forskellige Insekter.

1 Jordkrebs i Spiritus.

Skorpioner (Gave fra Elev Charlotte Sonne).

1 Langusterkrebs (Gave fra Kaptain P. Sonne).

1 Eremitkreb (Gave fra Samme).

1 Porcelainssnekke.

1 Tritonsnekke.

1 Hjelmsnekke.

- 2 Søstjerner (store, fra Vestindien).
- 1 Stjernekoralstok.
- 1 Labyrinthkoralstok.
- 1 tiarmet Blæksprutte.

e. Forsteninger.

- 1 Stk. Faxekalk.
- 1 Østers i et Stk. Do.
- 1 Vættelys.
- 1 Stk. Cementsten med Forsteninger.
- 1 Stk. Muslingkalk.
- 1 Dolkhale (i Cement).
- 1 Stk. Skifer med Triboliter.
- 1 Planteforstening (Sequoia Langsdorfia, Grønland).
- 1 Forstening med et Bregneblad.
- 3 Stk. forstenede Søpindsvin.

f. Mineralier.

- c. 20 forskellige Stenarter (Grønland).

C. Oldsager.

Brudstykker af Flintkiler.

- 1 Stenhammer.
- 2 Flintflækker.
- 2 Flintdolke.
- 1 Spydsod.
- 2 Spindesten.

D. Fysik.

I. Mekanisk Fysik.

Tyngdepolygon og Tyngdetrangel, Tridser, Skraaplan, Vægtstang, Vægt med Vægtlodder, samkvemhavende Rør, Pascals Vaser, Flydevægt, Cylinder med Hylster (Vægttab i Vand), Tourbine, Hæverter, Sugepumpe, Trykpumpe, Luftpumpe med Tilbehør (Glasklokke, høj og lav, Mølle, Magdeborgske Halvkugler, Blæresprængningsglas), Rør til Mariottis Forsøg. Flaske med 3 Pd. Kvægsølv, Torricellis Rør, Kvægsølvbarometer, Aneroidbarometer, Dobbeltkegle med Skraaplan, Vandsnegl, Libelle, Noniusmodel, Differentialtridse, Skrue, Centrifugalmaskine med Tilbehør, Mariottis Stødmaskine, Brix, Experimenteringsstativ, Balloner med Vægt til at vise Luftens Udvidelse, Tellurium.

II. Varmen.

Apparat til at vise en Metalstangs Udvidelse ved Varmen, Apparat til at vise to Metaller's forskellige Ledningsevne, Thermometer med R., F., C.s Inddeling, Thermometer med Vand om Kuglen, Franklins Vandhammer, Model til Dampcylinder med Glider, Forsølvet Kobberskaal til Lejdenfrosts Forsøg, Daniells Hygrometer, Apparat til at vise Varmeudstråling og Indsugning, Destillationsapparat, Spirituslamper. Dampmaskine.

III. Magnetisme.

To Magnetstænger, Hestekomagnet, Deklinationsnaal, Inklinationsnaal.

IV. Elektricitet.

Elektrisk Pendul, Glasstang og Ebonitstang, Apparat til at vise Elektricitet ved Fordeling og Meddeling, Elektricer-maskine med tilhørende Apparat, Haandlejdnørflaske, 4 Lejdnørflasker til Batteri, Franklins Ladningstavle, Elektriske Udladere, Elektroskop, 2 Grenets Elementer, 4 Bunsenske Elementer, 50 Pladepar til Voltas Søjle, Ramme til Ørsted's Forsøg, Galvanoplastisk Apparat, Multiplikator, Elektromagn. Rotationsmaskine, Elektromagn. Induktionsmaskine, Induktionsapparat, Telegrafapparat, Saltdekompositionsapparat, Voltameter, 2 Telefoner, Mikrofon, Thermoelektrisk Bøjle, Kulspidser til elektrisk Lys, Elektromagnet med Anker.

V. Lyd og Lys.

Klangfigurplade med Sandsigte og Bue. Planspejl, ind- og udbuet Spejl, Linser med Stativ, Mikroskop.

Skolebetaling.

Skolepengene ere:

1. Klasse	5 Kr.
2. Klasse	6 — 50 Øre.
3. Klasse	8 —
4. Klasse	10 —
5. Klasse	

Moderation for Søskende:

2det Barn: Kr. 1,50, 3die: 2 Kr., 4de: Kr. 2,50
o. s. fr.

Oversigt

over Skolens Regnskab i Skoleaaret 1888—89.

(Meddelt af Haandv. og Industriforen. Kasserer).

	Indtægt.			
	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.
Indkomne Restancer.....			191	13
Tilskud fra Staten			2000	
Tilskud fra Staten til fys. App....			200	
Skolepenge fra Nexø Kommune....			375	
Skolepenge fra 1ste Klasse	709	25		
Do. fra 2den —	924	88		
Do. fra 3die —	1318	75		
Do. fra 4de —	1471	50	4424	38
Examenspenge			180	
	Ialt		7370	51
Underbalance			126	08
			7496	59

	Udgift.			
	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.
De faste Læreres Løn.....	4799	97		
Timelærernes Løn	298	35		
Nyt Materiel og fysiske Apparater.....	834	40		
Skrivemateriel	50	78		
Lokalernes Opvarmning	300			
Lejeafgift af Lokalerne.....	490			
Pedellens Løn.....	250			
Reparationer og Vedligeholdelser.....	30	01		
Andre Udgifter.....	67	46		
Bekjendtgjørelser	20	62		
Examenspenge	180			
Udestaaende Restancer	175			
	Ialt		7496	59

Idet Haandværkerforeningens Bestyrelse udsender denne Beretning, tillader den sig at anbefale Skolen til ærede Medborgere fra Land og By. Oplysninger vedrørende Skolen kan erholdes hos dens Forstander samt Realskolebestyrelsen og undertegnede Bestyrelsesmedlemmer.

Nexø Haandværker- og Industriforenings Bestyrelse
den $30/5$ 90.

Stub.	P. Olsen.	Chr. Kofoed.	M. Skovgaard.
	R. Jacobsen, Ibsker.	Kr. Hansen, Bodilsker.	N. P. Myhre.
	Chr. Olsen.		Chr. Skovgaard.

